§ 58
Yttrande över Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen
ASN 2025-4524

Sammanfattning
Regionstyrelsen har remitterat Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen till akutsjukhusnämnden för yttrande. I Region Stockholms budget för år 2022 (RS 2020-0775) gavs uppdraget till dåvarande tillväxt- och regionplanenämnden att under 2022 påbörja arbetet med att revidera och uppdatera den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen. Ett samrådsförslag till ny regional utvecklingsplan har varit ute på skriftlig remiss under 2024. Utifrån remissinstansernas svar samt infrastruktur- och regionplaneringsutskottets inriktningsärende har förslaget reviderats och en granskningshandling har arbetats fram. Formerna för granskning regleras i Plan- och bygglagen, PBL, (2010:900).

Förändringar i korthet mellan samråd och granskning:

- Planens grundläggande struktur och ansats har i stort behållits, många remissinstanser var positiva till planens grundläggande ansatser, helhetssyn och långsiktighet.
- För att förtydliga och engagera har språket anpassats genom ett inkluderande tilltal med pronomen som "vi" och "vår".
- I inledningen har skrivningar kring planens funktion och koppling till internationella, nationella och regionala mål förtydligats.
- Beskrivningar av Stockholmsregionens styrkor och utmaningar har konkretiserats med ambitionen att tydliggöra de specifika förutsättningarna som råder i Stockholmsregionen. Vidare har utmaningarna gällande det förändrade klimatet, bostadsförsörjningen, säkerhet och beredskap, inomregionala skillnader och de utmaningar som följer med den förändrade demografin förtydligats.
- Målstrukturen har omarbetats för att tydligare visa kopplingen mellan styrkor, utmaningar och mål. Tidigare mål i samrådsförslaget har ersatts av långsiktiga mål som beskriver vilken effekt som ska uppnås. De "prioriteringar" som återfanns i samrådsförslaget har ersatts av kortsiktiga mål som beskriver vilka resultat som behövs för att nå de långsiktiga målen.
- För att stärka det regionala perspektivet i den rumsliga inriktningen har fem rumsliga principer lagts till. Justeringar har också gjorts i plankartan och gällande beskrivningen av transportinfrastrukturens långsiktiga behov. Vidare är redovisningen av blåstrukturens funktioner och planens förhållande till miljökvalitetsnormerna för vatten utvecklat i jämförelse med samrådsförslaget.
- Bilagorna har utvecklats för att säkerställa och tydliggöra den regionala utvecklingsplanens roll och funktion och för att möta remissinstansernas synpunkter och två nya bilagor har tillkommit; de långsiktiga utvecklingsbehoven av transportsystemet i Stockholmsregionen och Riksintressen i regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen.
- En testversion av det digitala kartverktyget kommer att finnas tillgängligt i samband med remissen.
- Regionledningskontoret arbetar vidare med förutsättningarna för att stärka samverkan i syfte att få ett starkare genomslag för den regionala utvecklingsplanen och dess mål.

Förvaltningarna ställer sig positivt till det remitterade förslaget i sin helhet och tillstyrker ny Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen samt lämnar därutöver ett antal synpunkter.

Beslutsunderlag

1. Förvaltningarnas tjänsteutlåtande
2. Missivbrev granskningshandling
3. Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen
4. Demografiskt bostadsbehov i Stockholmsregionen 2022-2060
5. Hållbarhetsbedömning med strategisk miljöbedömning av regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen
6. Långsiktiga utvecklingsbehov av transportsystemet i Stockholmsregionen
7. Riksintressen i regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Yrkanden

Ordförande Peter Graf yrkar bifall till förslaget i förvaltningarnas tjänsteutlåtande.

Beslut

Akutsjukhusnämnden beslutar följande.

> Förvaltningarnas tjänsteutlåtande utgör akutsjukhusnämndens yttrande till regionstyrelsen över förslag till ny Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen.

Beslutsexpediering

Regionstyrelsen

Danderyds sjukhus
S:t Eriks Ögonsjukhus
Södersjukhuset
Södertälje sjukhus

TJÄNSTEUTLÅTANDE

ASN 2025-4524

2025-09-10

Akutsjukhusnämnden

Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Förvaltningarnas förslag till beslut

Förvaltningarna föreslår att akutsjukhusnämnden beslutar följande.

> Förvaltningarnas tjänsteutlåtande utgör akutsjukhusnämndens yttrande till regionstyrelsen över förslag till ny Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen.

Sammanfattning

Regionstyrelsen har remitterat Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen till akutsjukhusnämnden för yttrande. I Region Stockholms budget för år 2022 (RS 2020-0775) gavs uppdraget till dåvarande tillväxt- och regionplanenämnden att under 2022 påbörja arbetet med att revidera och uppdatera den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen. Ett samrådsförslag till ny regional utvecklingsplan har varit ute på skriftlig remiss under 2024. Utifrån remissinstansernas svar samt infrastruktur- och regionplaneringsutskottets inriktningsärende har förslaget reviderats och en granskningshandling har arbetats fram. Formerna för granskning regleras i Plan- och bygglagen, PBL, (2010:900).

Förändringar i korthet mellan samråd och granskning:

- Planens grundläggande struktur och ansats har i stort behållits, många remissinstanser var positiva till planens grundläggande ansatser, helhetssyn och långsiktighet.
- För att förtydliga och engagera har språket anpassats genom ett inkluderande tilltal med pronomen som "vi" och "vår".
- I inledningen har skrivningar kring planens funktion och koppling till internationella, nationella och regionala mål förtydligats.
- Beskrivningar av Stockholmsregionens styrkor och utmaningar har konkretiserats med ambitionen att tydliggöra de specifika förutsättningarna som råder i Stockholmsregionen. Vidare har utmaningarna gällande det förändrade klimatet, bostadsförsörjningen, säkerhet och beredskap, inomregionala skillnader och de utmaningar som följer med den förändrade demografin förtydligats.
- Målstrukturen har omarbetats för att tydligare visa kopplingen mellan styrkor, utmaningar och mål. Tidigare mål i samrådsförslaget har ersatts av långsiktiga mål som beskriver vilken effekt som ska uppnås. De "prioriteringar" som återfanns i samrådsförslaget har ersatts av

kortsiktiga mål som beskriver vilka resultat som behövs för att nå de långsiktiga målen.
- För att stärka det regionala perspektivet i den rumsliga inriktningen har fem rumsliga principer lagts till. Justeringar har också gjorts i plankartan och gällande beskrivningen av transportinfrastrukturens långsiktiga behov. Vidare är redovisningen av blåstrukturens funktioner och planens förhållande till miljökvalitetsnormerna för vatten utvecklat i jämförelse med samrådsförslaget.
- Bilagorna har utvecklats för att säkerställa och tydliggöra den regionala utvecklingsplanens roll och funktion och för att möta remissinstansernas synpunkter och två nya bilagor har tillkommit; de långsiktiga utvecklingsbehoven av transportsystemet i Stockholmsregionen och Riksintressen i regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen.
- En testversion av det digitala kartverktyget kommer att finnas tillgängligt i samband med remissen.
- Regionledningskontoret arbetar vidare med förutsättningarna för att stärka samverkan i syfte att få ett starkare genomslag för den regionala utvecklingsplanen och dess mål.

Förvaltningarna ställer sig positivt till det remitterade förslaget i sin helhet och tillstyrker ny Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen samt lämnar därutöver ett antal synpunkter.

Bakgrund

Regionstyrelsen har remitterat Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen till akutsjukhusnämnden för yttrande. Den nu gällande Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFS 2050) (LS 2015-0084) är både en regional utvecklingsstrategi (RUS) enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar (2010:63) och en regionplan enligt plan- och bygglagen (2010:900) (PBL). Den nuvarande regionala utvecklingsplanen (RUFS 2050) gäller till och med år 2026. I Region Stockholms budget för år 2022 (RS 2020-0775) gavs uppdraget till dåvarande tillväxt- och regionplanenämnden att under 2022 påbörja arbetet med att revidera och uppdatera den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen. Från den 1 januari 2023 har Region Stockholm en ändrad politisk organisation och ansvaret för framtagandet av den nya regionala utvecklingsplanen har flyttats till regionstyrelsen (RS 2022-0762, RS 2022-0482) och dess infrastruktur- och regionplaneringsutskott (RS 2022-0759).

I juni 2023 beslutade regionstyrelsen om inriktningen för den nya regionala utvecklingsplanen (RS 2023-0097) och i april 2024 beslutade infrastruktur- och regionplaneringsutskottet att, utan eget ställningstagande, sända ut samrådsförslaget till ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen inklusive bilagor på remiss.

Samrådsförslaget till ny regional utvecklingsplan har varit ute på skriftlig remiss mellan den 10 april – 30 september 2024. Syftet med samrådsremissen har varit att få in synpunkter och perspektiv för att kunna göra de prioriteringar och vägval som i slutändan ska resultera i en regional utvecklingsplan som så många aktörer som möjligt har nytta och stöd i.

Under denna tid genomförde regionledningskontoret också ett stort antal dialoger och möten med aktörer i Stockholmsregionen. De drygt 200 skriftliga svaren och de aktiviteter som genomfördes har sammanställts i en samrådsredogörelse som legat till grund för beslut i januari 2025 om fortsatt inriktning för framtagande av granskningshandlingen (RS 2024- 0344).

Akutsjukhusnämndens yttrade
Förvaltningarna ställer sig positivt till det remitterade förslaget i sin helhet och tillstyrker ny Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen samt lämnar därutöver följande synpunkter.

Visionen
Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion – att bo, leva och verka i

Förvaltningarna delar uppfattningen om att visionen är långsiktig och tidlös och att visionen relaterar väl till de tre övergripande målen för regionens utveckling.

- En jämlik, trygg och inkluderande region med god livsmiljö.
- En ledande kunskaps- och tillväxtregion.
- En tillgänglig och robust region utan klimatpåverkande utsläpp.

I stycket kring ”Stockholmsregionens styrkor”, sidan 7, anser förvaltningarna att det saknas hänvisning till skrivningarna om att ”regionen ofta hamnar på topplaceringar internationella rankningar …”, vilka rankningar avses?

I stycket ”Framgångsrika innovations- och forskningsmiljöer” sidan 10 står att läsa ”tex räknas Karolinska Universitetssjukhuset som världens främsta sjukhus” även här utan referens och till vår kännedom bör meningen kompletteras med ”som ett av …”.

I stycket kring ”Våra samhällsutmaningar”, sidan 12, står att läsa att ”skillnaderna i livsvillkor påverkar människors möjlighet att leva fullgoda liv och synen på samhället, vilket kan resultera i minskad tillit och minskat engagemang.” Vad som avses med att inte kunna leva fullgoda liv i Region Stockholm behöver utvecklas om detta ska stå kvar, inte minst mot bakgrund av att planen på sidan 9 beskriver den livskvalitet som finns i regionen. Trygghet är en verklig samhällsutmaning och den regionala utvecklingsplanen skulle kunna adressera ännu tydligare de trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder som behöver prioriteras under kommande period.

Sidan 15 står att läsa om global miljonaffär – är detta ett vedertaget begrepp? och avses svenska kronor?

Förvaltningarna anser vidare att det ska lyftas att regionen förutom att ha som mål att ha attraktiva utbildningar även behöver ha som mål att ”ha lärosäten med excellens inom akademi och forskning”.

Stycket som handlar om ”En tillgänglig, resurseffektiv och robust region utan klimatpåverkande utsläpp”, sidan 15, behöver utvecklas kring behovet av att regionen är robust och arbetar förebyggande för att kunna hantera störningar till följd av förändrat säkerhetsläge och höjd beredskap.

Målen
Mål 1. Även hälso- och sjukvården står för en stor andel av utsläppen av växthusgaser. I Sverige står vårdsektorn för 7 % av de totala koldioxidutsläppen. Detta nämns inte i texten och förvaltningarna föreslår att texten kompletteras med detta.

Mål 7.2. Fjärde raden ser förvaltningarna gärna ett tillägg om att möjligheter till idrott och kultur behöver stärkas i områden med svaga livsvillkor för att främja folkhälsan.

Mål 10. Bör man sätta upp ett mål om att Stockholmsregionen ska verka för att öka sin tilldelning från EU:s forskningsfonder?

Mål 10.1. Förvaltningarna saknar mål om att öka samarbetet inom ramen för Europeiska unionen.

Mål 11. Förvaltningarna anser att målet bör kompletteras med att ”Stockholmsregionen har en god kompetensförsörjning, med attraktiva och excellenta utbildningar”.

Mål 11. Målen behöver vara att det ska finnas excellens inom utbildning och akademi i Region Stockholm. Mål 11.1 sista raden bör man omformulera skrivningen om ”snabba myndigheter”?

Mål 11.3. I detta stycke anser förvaltningarna att det behöver förtydligas att Region Stockholm ska verka för att människor ska kunna vara i aktivt arbete och attraktiva att anställa under hela sitt förväntande yrkesliv, inte minst mot bakgrund av behov av höjd pensionsålder.

Övrigt
Vad gäller sammanhängande och robust grön- och blåstruktur samt en smart användning av den obebyggda marken anser förvaltningarna att texterna skulle behöva problematisera det faktum att ökad befolkning och förtätning i områden med obebyggd mark ökar slitaget på de befintliga grön- och strukturerna. Kan det vara så att sammanhängande grön och blåstrukturer behöver värnas än mer än idag för en hållbar mark och vattenanvändning?

Vad gäller Figur 11. Servicetrappan vill förvaltningarna framföra att i Region Stockholm finns akademiska primärvårdscentrum som bedriver forskning i lokala stadskärnor med tre universitetsvårdscentraler i Liljeholmen, Gustavsberg och Jakobsberg.

Angående förhållningssätt för vidareutveckling av den centrala regionkärnan om att specialistvård ska koncentreras dit så är fallet snarare att detta gäller den högspecialiserade vården.

Angående det regionala tekniska försörjningssystemet och med tanke på det förändrade geopolitiska omvärldsläget bör man överväga om den regionala utvecklingsplanen behöver redovisa kartor över energiförsörjning och dricksvattenresurser.

En reflektion är att den regionala utvecklingsplanen nämner väldigt lite om hur regionen arbetar inom ramen för EU samarbetet, vilket skulle kunna belysa tydligare då 18 mål från EU finns som grund för de internationella målen. Förvaltningarna noterar att i de regionala målen saknas huvudöverenskommelsen om nära vårdomställningen.

Mycket bra med sammanställningen över hur de regionala målen relaterar till Agenda 2030 och nationella mål.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för akutsjukhusnämnden.

Caroline Hällsjö Sander
Sjukhusdirektör

Sten Kjellström
Sjukhusdirektör

Karouk Said
Sjukhusdirektör

Anna Gerber Ekblom
Sjukhusdirektör

Beslutsunderlag

1. Missivbrev granskningshandling
2. Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen
3. Demografiskt bostadsbehov i Stockholmsregionen 2022-2060
4. Hållbarhetsbedömning med strategisk miljöbedömning av regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen
5. Långsiktiga utvecklingsbehov av transportsystemet i Stockholmsregionen
6. Riksintressen i regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Skickas till

1. Regionstyrelsen

Godkänd av Caroline Hällsjö Sander 2025-09-10
Godkänd av Sten Kjellström 2025-09-10
Godkänd av Karouk Said 2025-09-10
Godkänd av Anna Gerber Ekblom 2025-09-10